

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe 1 lună . 2 «

Nr. de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

SCHÖNAICH.

(*) Am fost obișnuiți până acum noi, ro-
mânii, ca pe fiecare general cu epoletii M.
Sale Francisc Iosif I să-l considerăm nu
numai decor al armatei comune, dar mai
ales combatant al șovinismului maghiar care
de atâtea ori a insultat armata și steagul
negru-galben, șovinism care tinde la destră-
marea armatei comune, ca după aceea să
ne îngenunchieze pe noi, naționalitățile, în-
totdeauna credincioase Tronului.

Indeosebi am fost obișnuiți să privim pe
fiecare ministru comun de războiu drept un
reprezentant al politicii intransigente în ce
privește unitatea armatei și punerea ei la
adăpost de orice încercări și veleități șovi-
niste maghiare.

Armata comună eră pentru noi singura
instituțiune de stat, în care știam că domi-
nează spiritul de egalitate, dreptate și
echitate.

Iată de ce, înainte cu trei și patru ani,
când actualii guvernamentali au împedecat,
în parlament, cu puterea atât votarea bani-
lor pentru armată cât și votarea recruțiilor,
noi românii am fost singurul popor care
ne-am dus de bună voie sub steagul negru-
galben, ceace aflând M. Sa Impăratul, s'a
bucurat foarte mult.

Se vede însă că generalul Schönaich ori
nu știe aceasta, ori a uitat. Și una și alta
este de regretat.

Nu ne putem închipui altfel atitudinea sa
mai mult decât îndoioasă în delegațiuni,

unde s'a arătat dispus să acorde ungarilor
o concesiune care ar fi prima etapă a destră-
mării armatei comune.

O să i-se pară ciudat, paradoxal, Exce-
lenței Sale ministrului Schönaich pretenția
noastră de a apăra noi unitatea armatei față
de cel mai autorizat reprezentant al ei. Și
cu toate acestea, așa este. Declarațiile ce a
făcut când delegatul ceh Kľofac l-a luat la
răspundere, ne umple adecă de îngrijorare.
Excelența Sa a dovedit pe d'oparte că este
rău, insuficient informat asupra adevăratei
stări de lucruri dela noi, pe de altă parte
s'a arătat dispus să facă ungarilor concesiuni
în armată cum nici un ministru n'ar fi în-
drăznit să accepte în trecut.

Pentru naționalitățile din Ungaria, jumă-
tate din populația statului, nu ar fi ceva
mai injust și mai zguditor decât dacă s'ar
introduce ceace ministrul Schönaich admite
că se poate face. Se știe anume, că până
acum în armata comună limba de regiment
a fost a naționalității din care era recru-
tată majoritatea soldaților. De hătărul un-
garilor, Schönaich vrea să sacrifice acum
principiul acesta.

Excelența Sa admite să se dea limbei
maghiare, ca limbă de regiment un teren
mult mai larg ca până acum, să domineze
absolut, sub pretext că dintre 97 grupe de
oștiri de pe teritoriul Ungariei în 52 știu
toți ungurește și numai în 6 grupe nu sunt
20% cari să știe ungurește...

Nu știm secretul compunerii acestor —
grupe. Știm însă că sunt teritorii naționale
multe, unde ungarilor nu compun nici 10% din

populație. Știm că sunt regimente românești,
sârbești, slovace, croate și germane atât de
compacte, încât numai în chip artificial aceste
pot fi destrămate pentru a li-se da caracter
și limbă de regiment maghiară.

Vedem din »Budapesti Hirlap« dela 27
Februarie că ungarilor la asta și contează...
Numai degetul le-a arătat ministrul de răs-
boiu, și ei solicită brațul întreg. Intr'adevăr,
după ce face capital enorm din declarațiunile
ministrului Schönaich, achitând marimioasa
bunavoință ce le-a manifestat, organul coa-
liției scrie: »Asta ne dă a înțelege, că d'acel
încolo conducerea oștii nu se mai închide
hermetic dinaintea ideii ca unitatea de limbă
să se ajute și prin o corespunzătoare
împărțire a cercurilor de întregire
militară«.

Și, ca să nu fie nici o îndoială asupra
intențiunilor maghiare ce sunt de realizat cu
ajutorul și în urma buneivoinței a ministru-
lui comun de războiu, »Budapesti Hirlap«
aduce aminte că Bánffy a înaintat în pri-
vința asta un memoriu la locul competent,
memoriu în care arată cum »abandonându-se
sistemul de până acum al întregirii trupelor,
să se împartă la fiecare grupă 70% cari
știu ungurește și aceste majorități să fie
chemate să realizeze desevășita unitate de
limbă...«

Cu alte cuvinte: în felul acesta armata
să fie și ca degradată la rolul de agent
maghiarizator!

Asta o vrea Schönaich?

Acum, de iubileul împăratului, în felul
acesta vrea să încălzească naționalitățile?

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Gronică feminină.

Impărăteasa singurătății.

De Marilina Bocu.

Printr'o ciudată ordine de idei mi-a venit în
minte, vleața unei femei, cel mai frumos cap de
femeie ce a purtat cândva coroană, fecioara cea
mai strălucită, prințesa cea mai mândră și totuși
impărăteasa cea mai nenorocită.

Căci nu e pe lume, putere, — în stare să o-
prească nenorocirea și stelele nu pot ocroti tro-
nurile, nici flamurile, nici tinereța nici frumuseța.
Născuți în aureola bogățiilor și titlurilor de
cinst, crescuți în nevătămarea rețelilor, sunt sece-
rați totuși de cea mai nemiloasă și crudă
soartă.

Așa, aspru destin a avut familia strălucită a
Bavarezilor de pe stânga Rinului; demența, crima
omorului și sinuciderea se pare că intrase acolo ca
furiile din Ellas pe portalurile palatului din My-
cena. Din casa aceea ilustră s'a născut într'o zi
tristă, Elisabeta de Bavaria, — mai târziu Impă-
răteasă a Austriei, figura cea mai atrăgătoare, cea
mai dureroasă și cea mai ciudată.

Începând cu sora Impărătesei ducesa Sofia
d'Alerçon ce și-a găsit sfârșitul în incendiul
Bazarului de Caritate, apoi o a doua ce și a
pierdut regatul, în chip eroic, la Gaeta, pe coa-
sta Mediteranei; apoi vărul său preferat Ludovic
II de Bavaria înecat în lacul dela Starnberg, fa-
talitatea și-a urmat firul în familia soțului său
iubit, Impăratul Francisc Iosif, — al cărui frate,

Maximilian I fu împușcat după cum știe la Que-
retaro, soția acestuia frumusea Carlota, înnebunind
nu mult după acela; arhiducele de Toscana renunță la
toate demnitățile și se pierde, rătăcind pe albă-
strimile mării; cumnatul împărătesei apoi, con-
tele Ludovic de Trani se sinucidă la Zürich; ar-
hiducele Ladislau e omorât la vânătoare; — ne-
poata sa arhiducesa Matilda ca și sora împără-
tesei, moare, arsă de vie și în sfârșit printr'o ne-
mai pomenit de crudă lovitură a soartei, unicul
său fiu, principele moștenitor Rudolf, moare pe
neasteptate, în împrejurări tainice, sinucis sau a-
sasinat....

Până atunci, purtase cu eroism crucea dure-
rosului martiriu al nenorocirilor, dar ultima și
cea mai îngrozitoare lovitură îi sfărâmă sufletul
și îi sbuciumă mintea; rămase în viață, dar mâr-
nirile făcu din ea mai la urmă, o creatură ciudată,
un fel de umbră rătăcitoare prin desigurile pă-
durilor sau pe margiunile întinselor mări.

»Grație lungei mele singurătăți spunea ea, ob-
serv că prin contactul cu oameni, simț cu atât
mai mult apăsarea greutății existenței. Marea și
arborii par'că, mie-mi ridică tot ce e terestru în
mine. Cu toate aceste unii oameni îmi sunt tot
așa de plăcuți ca și marea și arborii. Mă gân-
desc la țărani și mai ales la pescari, ei se ame-
stecă mai puțin în gloata muritorilor dar comu-
nică mai mult cu lucrurile eterne; și-mi dau prin
acrasa mult mai mult decât le-ași putea eu da
ca împărăteasă. Pentru aceasta mă depart de ei
cu mare recunoștință, căci ei mă scapă de un
nu știu ce străin, nesuferit, ce mă apasă«.

Sub filozofia aceea înaltă și poetică se destin-
gea însă, suverana ce se ascundea, împărăteasa

refractară, dar nu voia să permită îndoiala, — ci
lăsa să-i lunece la picioare sceptorul și coroana sa.

»Sentimentele noastre intime sunt mult mai
prețioase — spunea ea, decât toate titlurile și
demnitățile, zdrențe frumos zugrăvite, ce se crede
a ascunde nuditățile«.

Și complectă gândirea aceasta, poate puțin cam
inconvenabilă, printr'o afirmație magnifică:

»Ceace e valoros în noi, aducem din exis-
tențele noastre spirituale, anterioare«.

Vederea aceasta comandă tuturor opiniilor sale,
ea eră împotriva prea marelui emanciipării a feme-
lei. Cu cât va învăța o femeie mai puțin, spu-
nea, — cu atât va avea mai mult preț, căci ea
trage din sine însuși, toată știința. Celelalte, nu
fac decât să o zăpăcească, despărțind o parte
din ea însăși pentru a și apropia în mod imper-
fect gramaticile și logicele.

Astfel cultivate ele nu pot da naștere unor filii
intelectualicește prea mult dotați și pentru a-și
ajută bărbații în afacerile lor, nu trebuie să le
insufle consilii și gânduri ci prin propriul lor
contact să trezească și să facă a rodi în ei, idei
și rezoluții.

Prin instinctul delicateții sale estetice, de na-
turalistă, zicea într'o altă zi: »Cultura o poți găsi
chiar în deșerturile și câmpiile părăsite ale Ara-
biei. Civilizația înăbușe cultura; ea reclamă pen-
tru sine pe fiecare om în parte, punându-i apoi
pe toți la un loc, ca într'o colivie. Cultura însă,
fiecare om o poartă în sine ca pe un legat al
tuturor existențelor sale anterioare; civilizația și
cultura vin pe două drumuri opuse, se ciocnesc,
— atunci omul e degradat. Sărmanii oameni, li-

Un bărbat atât de sus pus, un general încercat, să nu-și dea oare seama la ce dezastru s'ar împinge oștirea când ea ar fi conziderată drept teren de experimentare pentru agenții maghiarizării?

Indeosebi noi românii, am dat dovezi de o lealitate către Tron și vitejii în lupte, încât regimentele românești (grănițerii români) au pe steagurile lor cele mai măgulitoare decorațiuni și în analele armatei ordine de zi împărătești cari sunt o mândrie nu numai pentru noi, ci pentru întreaga oștire.

Vrea Schönaich să sfarme această tradiție?

Vrea ca d'aici încolo românii, popor de 3 milioane, apoi cei 4 milioane, slavi de tot soiul și 2 milioane de germani din statul ungar să privească oștirea împărătească drept *instrument de desnaționalizare a lor?*

Iși închipuie Excelența Sa că deoarece noua lege școlară (alui Apponyi) pretinde și mai intensiv limba maghiară, d'aici încolo ca prin farmec, naționalitățile o să știe toate ungurește? Dar asta nu se va ajunge nici peste veacuri!... Și chiar de ar ști, în virtutea cărei morale și principiu de stat se înlătură din armată dreptul limbei noastre *pentru a favoriza altă limbă?* Oare românul nu-și dă și el tot așa viața pentru Tron, ca alt neam? Și dacă cehii, polonii, italienii și germanii din Austria pretinde fiecare dreptul limbei sale în regimentul compus din fii săi, noi de ce să fim mai slabi și să nu ținem la respectarea acestui drept? Suntem oare cetățeni de a *doua categorie*, ca să fim tratați *altfel* decât celelalte nemuri?

Și în virtutea cărei legi șovinismul maghiar să pretindă ca armata să-și schimbe caracterul de până acum, să-și abandoneze tradițiile de dreptate, să admită două feluri de tratamente?

N'am avut, ce-i drept, nici un român în delegațiuni, care să protesteze alături de

Klofác și Kramarz, împotriva acestei politici în armată.

Excelența Sa, dl ministru Schönaich știe însă, că valoarea oștirii este în raport drept cu dragostea pentru steag. Pună-și dar întrebarea: oare naționalitățile s'ar mai putea entuziasma pentru oștirea lăsată la discreția kossuthiștilor cari o conzideră în primul rând ca *instrument de maghiarizare?*

Și din răspuns să-și tragă consecvențele!

»Opresiunea maghiară«, — articolul scris de Björnson în »Le Courrier Européen« este reprodus și în ziarul »L'Indépendance Roumaine« dela 1 Martie.

Moravuri distrugătoare de educațiune.

De Alexandru Nicolau, avocat (Caracal).

(Urmare și fine).

O mai multă perspicacitate, o mai fatinsă experiență, un mai mare spirit de observațiune, un mai larg spirit de satisfacțiune generală, trebuie să ne conducă permanent în materie de organizațiune școlară și economică. Dacă vom reedita cele ce am făcut până în prezent; dacă vom creia mereu la localuri de școală, unde luxul pe dinafară să predominesă la întocmirea lor, unite cu risipa și prodigalitatea pestilențioasă, iar lipsa de practicitate, de aranjament, diviziune și bun gust înlăuntru să fie regulă, iar pe d'asupra la întreținerea lor și a materialului trebuincios să se permanentizeze reaua voință, nepriceperea, indolența și neglijența crasă.

Dacă nu vom utiliza unelele în vederea lucrului practic ce avem nevoie a scoate. Dacă în loc de oameni capabili, cari prin profesuniile lor dobândită prin muncă să și poată câștiga existența, vom scoate și de aici înainte *numai absolvenți*, — prin derogățiune, dela principiile cari iar cheazău la practica utilă a meseriilor — le vom da sau le vom indica și de aici înainte, acea criminală înlesnire, precum și mijloace necesare, ca să devină *vături biurocrați, amplificați de ministere și bănci* etc.

Dacă vom creia mereu pepiniere pentru a plasa profesori, în loc să pregătim profesori pentru școală și mai cu seamă pentru școlari.

Atunci vom perpetua, spre nenorocirea noastră și cu nemăsurate dezaastroase urmări, o serie de greșeli, cari nu vor avea alt efect, decât că

va otrăvi și pe mai departe bunul mers al acțiunii publice.

Inoportunitatea, nepregătirea și nestudiarea în adevăratul lor miez, și în generalitatea lor, problemele sociale, economice, culturale.

Graba, ce punem a dărîmă legile și instituțiile create de alții înainte noastră, fără a lăsa un răgaz, un studiu, un câmp de observațiune și apreciere a roadelor ce ele pot da în practică, precum și a studiă îndelete cauza nesuccesului lor. Intorocherea, contramandarea, contravenirea și contrazicerea flagrantă, care se degajează din dispozițiile, măsurile, ordonanțele și regulamentele de punere în aplicațiune a legilor.

Toate acestea, dimpreună cu cele de mai sus în cor și fac un zid puternic de rezistență progresului cultural și economic; întârzie aducerea stării de bine, care trebuie, este *inexorabil necesar* să facă parte din patrimoniul de satisfacțiune individuală al fiecărui cetățean.

Momentul suprem când ruptura cu trecutul se impune, a sosit. Singura pârghie care nu susține nu-i decât interesul obștei. El, pe altarul sfânt al cauzei ei, să sacrificăm totul; toată puterea noastră, toată capabilitatea noastră, tot stocul de idei și principii edificatoare, înălțătoare!

Din toate faptele, acțiunile noastre, trebuie să reiasă la suprafață, să țâșnească la lumina cea vie și adevărată, aceeași intențiune: *binele general, binele public, »salus populi suprema lex esto«.*

Noi, azi, trăim într'o epocă când egoismul cel mai dârz e la baza tuturor pornirilor și determinărilor noastre. Nimic cald nu va frământă mintea și sufletul nostru.

Ori cine azi care a trecut printr'o filieră culturală mai mult ori mai puțin modestă și s'a ales cu un *quant* de cunoștințe adecuate, de cele mai multe ori o spoială, un fond de principii abstracte plămăuite pe o bază șubredă într'o mură oare care, nu are altă țintă, altă icoană la care se închină zi și noapte, decât de a ajunge, *arivismul*, a se sui cât mai sus și cât mai mult materialicește retribuit.

Aceștia își fac un cult din egoism, din satisfacerea nesățului lor personal.

Nimic, nici o forță, nici o cheltuielă de energie nervoasă pentru cele publice, pentru utilitatea generală, obștească; pentru a sădi vre-un pic de sentiment național în sufletul celor cu cari vii în contact numai decât; de aceasta nici pomeneală. Arivismul nu se gândește decât la stomacul său propriu. E mulțumit el? Cel pasă de rest. Cel-i doare dacă statul, societatea, poporul sau națiunea din care face parte, este pe pragul pierii, sau ar fi în vre-un pericol iminent, unde o mână

s'au luat cultura și în schimb li-s'a arătat civilizația, dar într'o depărtare imensă.

Vederi de soiul acesta, unde se poate constata concordanța instinctului cu acel al științei, o făcea adese-ori batjocoritoare. Cu accentul cel mai ironic îi plăcea să recite adeseori versurile acele ale lui Heine: »Lumea și viața sunt din buccă; vreau să mă duc să găsesc pe profesorul german, — el numai, știe să armonizeze viața într'un sistem inteligent: cu bonetele-i de noapte și cu pânțelele rotungioare tocmai bine acoperă golurile edificiului lumii.«

Accentele stridente, acele stări nervoase ce le aprecia așa de mult la Heine (se știe că regretata împărăteasa a fost una din cele mai fervente admiratoare ale lui Heine) și cari erau proprii acceselor mefistofelice și li erau familiare; ele născău dintr'un fel de desperare, unde umilința și orgoliul se combăteau, dintr'o natură mândră care desfidea însăși condițiile umanității. Să aspiiri atât de mult și să te găsești așa de jos!

Într'o zi la Miramare, contemplând pavilionul unde nenorocita Carlota își închidea nebunia, zise după o lungă reverie: »O prăpastie plină de orori și să-i mai spui pe lângă aceasta, că se și îngrășă!«

Ea vedea pretutindeni spuza ce coperea adevărurile triste și trăgea din toate moralități triste,

căci prin mintea și firea ei, izbutea a se înălța și a vedea lumea și viața, într'un clar atât de pur, cum puținor oameni le e dat a vedea.

»Cel mai mulți oameni, spunea ea, nu vor să își ridice legăturile de pe ochi, socotind că prin aceasta se pun la adăpostul pericolului... sunt nenorociți pentru că se găsesc în perpetu conflict cu necesitatea. Când nu poți fi fericit cum ai vrea și cum nădăjduiai, nu-ți rămâne decât să-ți iubești suferința. Aceasta îți dă repaosul și repaosul e bunătața lumii acestelă.«

Izolată în conștiința aceasta dureroasă, împărăteasa Elisabeta, se învăță a nu fi prinsă nici de lucruri nici de oameni. Când era nevoită a se găsi între mulți ea nu le da lor decât partea ce o avea în sine, comună cu ei. »E o haină ce se aseamănă cu acelorlalte și pe care trebuie s'o îmbrac din timp în timp«, — mărturisea ea, soțului ei.

Când nu se găsea singură, totdeauna avea obiceiul ca să interposeze umbrela sau evantaliul său, între figură și privirile celorlalți. Se pare că privirile altora o făceau să sufere, căci o privea de ea însăși. Când se găsea într'un loc, puțin frecventat de lume, atunci simțea că raporturile ei cu celele o înconjurau diferau mult de cele în cari forțată, trebuia să fie anturată de lume. »Nu

aveam vreme să ne cunoaștem noi pe noi înșine ocupați cum suntem cu alții, nu avem vreme să ne uităm nici chiar la cer, care ne așteaptă privirile.«

Nenorocirile ei fatalmente au dus-o tocmai pe calea ce pare a-i fi fost predestinată.

Iubind din tot sufletul izolarea ea a fost nu împărăteasa gloatei, ci acela a singurătății; în Corfu, acolo în pacea pădurilor de portocali și chiparoși, trăia ea singurele ceasuri de tihnă. Închisă în palatul ei minunat, printre cele mai alese lucrări de artă, cu cărțile ei favorite, recita pe Heine pe a cărei statuă prindea în flece dimineața o cunună de roze proaspete și parfumate, gândea la toți și plângea mahnirile pentru o lume întreagă. Până într'o zi, când purtată de dorul mereu unui cer mai albastru și împinsă de goana supremei fatalități, implini ziua din urmă, fără murmur, fără cârtire, cu acelaș seninătate în privire ce și-le ridică pururi acolo sus, spre liniștea aceea înaltă și mistică, de unde aștepta tot, dar de unde nu primise decât ușurarea suspinului din urmă, — prin forța destinului și acela, din puterea vrăjmașă a unui pumnal ucigător...

Zilele trecute vila (Achellon) din Corfu, proprietatea regretatei împărătese, fu vândută împăratului Germaniei.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzobon, Déva și Bánpatok.

salvatoare aruncată cu bărbăție, iar readuce la viață?

Qu'il arrive și atât! Pentru aceasta nu cruță nimic. Părinți, frați, rude, amici, prieteni, cunoscuți, la cea dintâi ocazie, e gata să-i sacrifice. Mașinăria cea mai infernală, mijloacele cele mai diabolice; perversismul în cea mai înaltă potență îl întrebunțează, pentru ca să-și ajungă scopul, fidel principiilor lui machiavelice de parvenire și nimic mai mult. De cumva, amicii, rudele, persoanele influente cu situațiuni politice brilante, îi sunt necesare pentru a da lovitura de grație — atunci se folosește și de aceștia.

Curtea cea mai asiduă le-o face; plătitudinea și înjosirile cele mai degradatoare pentru demnitatea unui om le întrebunțează.

Chit că, — odată scopul atins, se întoarce capul, să sacrifice și să blasfeme pe aceia cari nu l-au fost decât instrumentele lui, piedestalul pe care el — arrivistul —, s'a ridicat în vârful piramidei, realizându-și țelul după cea mai drastică metodă Ignatio Loyolla-istă, scopul scuză mijloacele.

Și ce-ți trebuie ție, pentru ca să te ridici în paguba altuia, să calci o morală întreagă în picioare să bravezi și să sfidezi o lume?

Nici știință multă, nici talent mare.

Destul să fii dotat cu o dosă superioară de îndrăzneală; să-ți dai aere de om influent; să poezi într-o măsură apreciabilă calitatea de maestru vrăjitor, fermecător; să fii bun și emerit prestidigitator, și perfect mânuitor de țife și intrigi. Să învâluie într-o adâncă și misterioasă perdea planul acțiunii tale, pentruca în dosul ei, să tragă bine storiile, să faci ca toate apele să bată la vâdul morei tale!

Aceste procedee însă, aceste vestigii triste și criminale ale educațiunii actuale, au adus decadența și au provocat cutremurul și izbucnirea vulcanului de astăprimăvară ce acum de curând își împlinește un an, de când urmează a fi trecut în negura uitării, în infinitatea neantului.

Satisfacerea interesului personal à tout prix, urmat de fiecare individ în mod occult ori fășș. Lupta pentru existență cu arme neegale, neleale, nu poate duce decât la completă ruină a societății.

Este de neîgăduit că scopul vieții, în ultima analiză este manifestat printr'un interes moral sau material, particular sau general, universal.

Dar nu unul în detrimentul altuia, ci totdeauna prestând măsura: *alterum non laedere, jus suum cuique tribuere.*

O armonie prestabilită trebuie să coexiste; pentruca, din ciocnirea tuturor acestor interese să reese pe de-o parte cea mulțumire sufletească a individului, morala și intelectuală în prima linie; iar pe de alta să se cristalizeze, să reiasă

Cui îi va fi destinat însă, a găsi perlele împărătesei, ascunse de ea într'una din stâncile mării, acolo în apropierea vilei? Se știe că ea posedea un magnific colan de mărgăritare, cari nu se știu din ce cauză, se rodeau. Fu consiliată să le pue în mare. Singură, într'o barcă condusă de un bătrân călugăr din Monastirea Paleocastrizza, situată pe un promotoriu occidental, de Corfu, împărăteasa depuse perlele bolnave în stâncile marine ce dominau vechiul castel al despoșilor bizantini din Epir, — Angelokastron; — bătrânul călugăr jură să păstreze taina. El murî chiar în ziua când împărăteasa fu asasinată și cu el se îngropă și secretul colanului. Minunatele mărgăritare odihnesc și astăzi poate, în valuri, sub sublimul orizont iubit cu atâta nesaț de cea mai frumoasă femeie pe care o împodobise vreodată.

Durerea ei s'a închis în argintul costlucului imperial dar lacrimile ei, ele trăiesc acolo departe, în undele albastre ce se resvrătesc când și când sbuciumate, pentru a aminti existența tristă a celui mai împovărat suflet de femeie.

Dar gândurile ei prețioase, găsi-vor ele o inimă așa de profundă, de-asupra furtunilor și privilegiilor?...

(Noie din Amori et Dolori Sacrum de Christomanos.)

C u ș e ț ă r i.

Un suflet mare are să se desfășure chiar în cuprinsul gospodăriei sale. *Seneca.*

într'un spectru viu, existența și prosperitatea sociale, a acestei colectivități care trebuie să fie sentinela neadormită a salvărdării publice.

Indreptarea nu mai atunci va fi, când la orice lucru, la orice cestiune, vom lua bisturiul și vom face a prorică desecuciune, vom studia intima ei constituțiune sau fire și vom aplica medicamentul necesar spre a-i da viață; când în orice acțiune a noastră nu ne va inspira și nu ne va *quidă* sau conduce decât spiritul național și interesul de sălășuire publică.

Din delegațiuni.

Curiozitatea lumii politice se îndreaptă de prezent spre delegațiuni.

Membrii delegațiunii maghiare ieri după prânz au ținut ședință sub prezidența lui Barabás Béla, în care la propunerea președintelui au hotărât, că înștiințarea delegațiunii austriace nu o vor lua sub pertractare. Se anunță mai departe, că miniștrii comuni și-au luat asupra lor sarcina de de a împedea delegațiunea austriacă de a lua alte măsuri și așa delegațiunea austriacă va lua la cunoștință renunțul din partea delegațiunii maghiare. Ședințe comune nu vor mai fi și astfel delegațiunea maghiară Vineri ori Luni își va ține ședința de încheiere. Sesiunea viitoare a delegațiunii va fi la toamnă, când se va ocupa cu budgetul pro 1909 și cu ridicarea salarelor ofițereștilor.

Despre decurgerea ședinței delegațiunii maghiare se telegrafiază următoarele:

La ședința de ieri au luat parte aproape toți delegații maghiari iar din partea guvernului maghiar ministrul președinte Wekerle.

A prezidat Barabás Béla, care face cunoscut delegațiunii hotărârea adusă de delegațiunea austriacă cu privire la urcarea soldel ofițerilor. Tot deodată face următoarea propunere: *înștiințarea delegațiunii austriace să nu o luăm la cunoștință*, deoarece cele 11.660.000 coroane, cu cât s'a luat mai mult în budgetul anual nu sunt prevăzute în budgetul ministerului de interne.

Sághy primește propunerea lui Barabás.

Ugron d'asemeni.

Buzáth Ferencz arată că ministrul de război vorbește numai de solda ofițerilor iar de a soldaților nu.

Wekerle recomandă spre primire propunerea lui Barabás.

Kmethy de asemeni primește propunerea președintelui.

Széll Kálmán într'o vorbire mai lungă spune că *delegațiunea maghiară are dreptul de inițiere și asupra cauzelor, cari cad în cercul competenței ei.* Primește propunerea lui Barabás.

Okolicsányi László și Pallavicini de asemeni primesc propunerea.

Szentiványi nu primește propunerea. După aceasta se îndepartează.

Issekutz, Szivák și Nagy Ferencz primesc propunerea lui Barabás.

După aceasta conferință primește unanim propunerea lui Barabás pe care mâne o va înainta comisiunii mixte.

Ciangăi în comitatul Hunedoarei.

Statul le cumpără moșii.

Guvernul unguresc se vede că are foarte mulți bani de aceea acum de curând a cumpărat iarăși pământ pe seama urgisiștilor ciangăi din Bucovina, pe cari vorește să-i aducă în patrie fiind — după spusele guvernului unguresc — foarte silitori.

Anume le-a cumpărat moșii în ținuturi locuite de români pentruca, vezi Doamne, se tem domniile de urgisiști de valahi. Așa în comitatul Hunedoarei a cumpărat moșiile de 1800 de holde și de 1200 de holde a doi baroni scăpătați.

Afară de acesta a mai cumpărat lângă Deva 4290 holde catastrale, care însă fiind pământ necultivabil anume pădure — colonizarea se va face numai la anul viitor.

Insemnăm, că pofta de a veni în patrie a ciangăilor ar fi așa de mare, încât ministrul Darányi

nu e în stare a-i coloniza pe toți anul acesta, de aceea a mai cumpărat la Alsófarkasd lângă Hațeg moșia de 1000 holde catastrale a unui conte, iar la Vințul-de-jos 264 holde, iar a unul bogtan care a ajuns înglodat în datorii.

Ministrul de agricultură ca invecitive la toate acestea — adevărat la cumpărarea de moșii și la colonizarea de ciangăi aduce înainte pericolul ba de Daco-români, ba de pangermani etc. dar cauza adevărată este, că unli »domni« au ajuns acum plini de datorii și vâietându-se »domnilor dela putere« »aceștia« le cumpără moșiile pe seama ciangăilor și astfel și pe unli și pe alții îi fericește pe câva timp, iar după expirarea acestui timp opera se repetează și așa până nu știu când? Dar

»Apa trece
Pietrele rămân!«

Situația în Croația.

Rezultatul alegerilor din Croația — așa se vede — n'a făcut pe banul Rauch să-și pleardă voia de lucru, ba are chiar speranță de o soluție norocoasă. Banul n'a primit abdicarea șefilor de secție ceace ar fi un indiciu că situația se va limpezi de guvernul actual. În Croația s'a lansat știrea că banul vorește să lege un compromis cu coaliția sârbo-croată. Știrea aceasta e întărită și de o scrisoare cătră ban a șefului de secție Araniczky, care îi anunță că s'a solidarizat cu alți trei soți ai lui, și sunt gata a demisiona, dacă banul va pune piedeci unor pertractări de înțelegere cu coaliția sârbo-croată.

Despre momentele mai însemnate din Croația sosesc următoarele știri:

În Zagreb zi de zi poporul aranjază demonstrații, când sosesc din provință deputații aleși. Se așteaptă cu mare bucurie sosirea lui Supilo, căruia i-se va face o primire grandioasă. Duminică, o mare mulțime demonstra înaintea otelului »Grand«, în credință că Supilo se află în lăuntru...

Demonstrații în contra banului.

Sâmbătă o grupă de universitari cari așteptau la gara din Zagreb sosirea deputatului Lorcovici au demonstrat în contra banului, care se afla în gară. Universitarii l-au primit cu abzuguri sgomotoase. În urma acestora guvernul a provocat pe rectorul universității, ca să închidă universitatea pe un an de zile, dacă numai odată vor mai demonstra universitarii. Consiliul universitar a ținut Luni înaintea de amăzi conferință în chestia asta, a cărei decis a fost adus și la cunoștința șefului de secție culturală Mixics.

Banul a avizat tinerimea ca în viitor să se rețină dela orice demonstrație de caracter politic; în caz contrar se va folosi de cele mai riguroase mijloace.

Situația banului.

Despre chipul de guvernare a banului Rauch, ziarul »Pokret« scrie între altele următoarele:

»Banul a venit în Croația cu gură mare, amenințând și la urmă totuși el a îndurat o înfrângere rușinoasă. Acum numai aceea îi poate ajuta, dacă lasă frânele guvernării. Două căi îi stat înainte: sau disolvă din nou dieta, sau o amână. Dacă recurge la cea dintâi în decurs de trei luni nu se poate aștepta nici o schimbare în situație, dacă însă va amână dieta, în restimp de un an nu i-se va vota bugetul.« »Pokret« încheie: *Banul Rauch trebuie să demisioneze.*

Alte demonstrații.

Din Zara se vestește, că rezultatul alegerilor din Croația a dat ansă la zgomotoase demonstrații Sâmbătă și Vineri seara în Spalato. Vineri seara aderenții partidului croat au demonstrat în sunete de muzică, iar Sâmbătă seara a aranjat demonstrații partidul democrat, cântând cântece naționale.

Deputații croați în Budapesta.

Cei 40 deputați croați, cari iau parte la ședințele camerei ungurești vor sosi în Budapesta în săptămâna aceasta, pentruca să ia parte la discuția regulamentului camerei.

Discursul dlui dep. dr. Aurel Vlad,

rostit în ședința Camerei dela 28 Febr.

Onorată Cameră, (S'auzim! S'auzim!), țin că e nevoie să arăt, în legătură cu proiectul la ordinea zilei punctul meu de vedere, cași acel al prietenilor mei de principii, — cât mai amănunțit și cât mai pe larg, cu atât mai vârtos cu cât noi din principiu nu suntem prieteni ai obstrucției; de când am avut norocul să fiu întâiașdată membru al Camerei și să reprezint singur grupul român al partidului naționalist, atunci când se făcea cea mai îndârjită obstrucție, în zilele ultime ale cabinetului Széll, atunci deja am declarat că eu din principiu sunt dușman al obstrucției.

Obstrucția seamănă și ea revoluției, căci nici obstrucția nu e decât revoluție parlamentară și în calitatea aceasta are foarte puțini prieteni principiali. Sunt, însă, cu toate aceste împrejurări când sub forța relațiilor revoluția trebuie să izbucnească cu sau fără voia noastră.

Dacă voim să ștergem revoluția și obstrucția, în rândul întâi partidele stăpânitoare — partidele cari țin puterea în mână — trebuie să se nizuiască ca referințele să nu degenereze, ci să avem parte de stări sănătoase.

Când vorbim despre obstrucție și în legătură cu aceasta despre revizuirea regulamentului camerei înainte de toate trebuie să fixăm un adevăr; adevărul că regulamentul nu e el cauza obstrucției, ci între anumite împrejurări, el o înlesnește numai. Prin înăsprirea regulamentului n'am făcut, prin urmare, cu neputință obstrucția. Obstrucția și revoluția sunt întotdeauna simptomele unor stări bolnave. Boala însăș n'o putem lecu prin revizuirea regulamentului, ci trebuie să ne coborâm la rădăcina bolii; trebuie să smulgem această rădăcină fiindcă acolo unde stările publice sunt sănătoase, astfel de izbucniri obstrucționiste sunt așa zicând cu neputință.

Actualul regulament, pe care proiectul lui Nagy Emil vrea să-l scoată din șiruri, a stăpânit, cu puține modificări, viața parlamentară dela 1867 încoace. Regulamentul dela 1867 a suferit numai modificări neînsemnate, după obstrucția triumfală de sub Bánffy. Și cu toate aceste, cum ne putem explica faptul că dela 1867 până la 1898, când s'a pornit obstrucția împotriva cabinetului lui Bánffy, n'am avut decât două discuții cari se pot numi obstrucție: întâia e lupta pornită în 1872 împotriva legii electorale și a doua lupta împotriva ideli statificării lansate de cabinetul lui Szapáry. Trebuie să le dăm și acestora numirea de obstrucție, fiindcă în chestia aceasta nu sunt de o părere cu dl deputat Eötvös Károly; nu avem obstrucție numai în cazul când validitatea voinței majorității e zădărnicită prin expediente tehnice, ci și atunci când validitatea acestei voinți e zădărnicită prin discursuri lungi. În sine, discursurile lungi ținute la un nivel înalt nu constituie încă obstrucție, ci numai când sunt rostite în scopul de-a zădărnici voința majorității. Și deși regulamentul actual a înlesnit mult obstrucția, cu toate aceste în vreme de 30 de ani numai două cazuri avem, că minoritatea a pornit luptă împotriva majorității cu gândul de-a împiedeca validitatea voinței ei.

Și cari sunt cauzele că dela 1898 încoace obstrucția e aproape permanentă în parlament? Obstrucția, domnilor, a ajuns la domnie în parlament atunci când a ajuns stăpânitor pe toate terenele vieții publice curentul șovinist. (Aprobări vii pe băncile naționaliștilor). Acest șovinism a întunecat vederea marelui public și a politicienilor, încât n'au mai fost în stare să facă deosebire între ceace e posibil și ce nu e posibil, ci au crezut că tot ceace corespunde intereselor naționale formulate de ei trebuie să domineze. Nu au încercat să-și dea seama dacă ținta poate fi ajunșă, ci și-au fixat-o fără să se gândească la consecințe. Credeau că numai partidul liberal împiedeca realizarea acestor aspirații naționale și în consecință, cu toate mijloacele de cari dispuneau, se străduiau să înlăture din calea lor partidul liberal și să se valideze ei.

Nu pot însă presupune că cei cari au alimentat și condus obstrucția aceasta s'ar fi legănat în speranța că străduințele lor vor reuși. O altă împrejurare ne explică prin urmare, de ce au ținut cu atâta îndărătnicie la obstrucție până ce a ajuns la guvern coaliția. Analiza acestei chestii va desmînși în acelaș timp și afirmația dlui ministru de interne Andrassy Gyula, că acolo unde parlamentul e condus de o clasă, unde puterea politică e în mâna unei clase, contrastele între interese nu sunt atât de izbitoare și de mari încât din ciocnirea lor să se poată lăsa în parlament izbucniri de aceste pătimăși. Afirmarea aceasta e nebazată. Istoria vieții parlamentare din cești din urmă zece ani ne dovedește, dimpotrivă, că cel mai mare contrast între interese se ivește acolo unde puterea e în mâna unei clase. Lupta se explică prin faptul că într'un astfel de parlament lupta nu se duce pentru validitatea unor anumite principii și aspirații, ci mai ales pentruca o grupare să ia puterea dela cealaltă grupare; iar când e vorba să ia ei în mână puterea, lupta e înverșunată, fiindcă luptătorii sunt conduși de interese, fiindcă rezultatele luptei sunt în legătură cu anumite interese.

După părerea mea, psihologicește numai împrejurarea aceasta motivează stăruința îndărătnică cu care am făcut cunoștință în parlamentul nostru. O ștă toată lumea, trebuie să o știe prin urmare, și șefii opoziției că nu pot lua puterea din mâinile liberalilor, decât apelând la sentimentele naționale ale masselor mari. Și fiindcă pe dinlăuntru nu puteau să se apropie de puterea partidului liberal, au pornit sub lozinci și devize naționale, lupta care a creat situația de azi (Sgomot. Președintele sună). Pornirile frondiste cari le experiem azi în partidul independist în ce privește chestia revizuirii regulamentului dovedesc acelaș lucru. Oare gruparea aceasta nemulțămîntă de ce combate cu atâta energie revizuirea regulamentului? Numai și numai ca să asigure puterea, în viitor pe seama partidului independist. Nu e vorba despre viitorul principiilor independiste (Sgomot. Președintele sună), ci e vorba să se facă cu puțință ca cel puțin zece ani puterea să rămână în mâinile partidului independist. Dacă tendința aceasta a lor va reuși și gruparea nemulțămîntilor va aproba și votă revizuirea regulamentului; iar dacă tendința aceasta nu va izbucni, nu va aproba și votă revizuirea, fiindcă nu vrea să se lipsească de o armă al cărei ascuțit în viitor l-ar putea simți ei.

Se zice că revizuirea regulamentului prin partidul independist și pașoptist nu e inconsecvență politică; dar chiar dacă ar fi inconsecvență, se poate motiva și explica prin împrejurarea că guvernul s'a obligat să introducă o reformă electorală pe baza votului universal și că în vremile din urmă croaii au inscenat niște ședințe obstrucționiste cari silesc majoritatea să revizuiască regulamentul.

În ce privește reforma parlamentară, șefii coaliției și guvernul actual, când au primit să alcătuiască cabinetul, știau bine că vor avea să facă o nouă lege electorală întemeiată pe votul universal. Dacă știau lucrul acesta atunci ar fi trebuit să știe înainte că va fi nevoie și de revizuirea regulamentului și guvernul ar fi trebuit să spună lucrul acesta deja cu prilejul publicării alegerilor generale (aprobări sgomotoase în centru), ar fi trebuit să spună atunci că majoritatea vrea să revizuiască regulamentul camerei și doarește un regulament nou care, putem zice, face cu neputință orice rezistență a opoziției.

Ce să credem oare, despre o majoritate, care în astfel de chestii n'a știut să prevadă ceace e necesar pentru țară? Oare putem avea încredere într'o majoritate și într'un ministru ai cărei conducători, primind angajamentul de a face reforma electorală, n'a știut să prevadă că reforma electorală va avea drept urmare și revizuirea regulamentului?

În ce privește chestia dacă partidul independist a fost în chestia aceasta inconsecvent, nu e permis să judecăm numai atitudinea sluguratici-

lor indivizi, fiindcă hotărîtoare e atitudinea partidului ca un întreg nedespărțit.

Eu cred că în ce privește revizuirea propusă de contele Tisza om nepreocupat nu va putea zice decât un singur lucru, anume că partidul independist a lăsat a respins revizuirea. (Aprobări în centru).

Di ministru de interne, între altele, a zis că majoritatea trebuie să realizeze ceace din punctul de vedere al intereselor țării e necesar — chiar și cu risicul de a fi inconsecventă.

E oare cu puțință ca o majoritate să fie atât de lipsită de prevedere, încât într'o chestie așa de importantă, care privește interesele țării întregi, ulterioare, să recunoască că a greșit până acum și acum trebuie să fie inconsecventă fiindcă cu doi ani mai înainte n'a avut atâta prevedere încât să fi înțeles deja atunci necesitatea acestei revizuii. (Sgomot).

Am declarat deja în introducerea discursului meu, că atât eu cât și prietenii mei de principii suntem dușmani principiali ai obstrucției. (Aprobări în centru). O dovedește acesta și atitudinea partidului nostru, fiindcă — deși nimeni n'ar fi avut mai multe motive grave de-a fi nemulțumit cași alegătorii și cetățenii de sentimente naționaliste; — repet, deși nimeni n'ar fi avut așa mare îndreptățire morală de a și manifesta nemulțumirea prin obstrucție — nu mă refer decât la proiectul școlar alui Apponyi, care a atins grav la treaga noastră cultură.

Simkó József: Nu v'a atins!

C. Brediceanu: Noi simțim lovitura. (Neliniște)!

A. Vlad... cu toate aceste, am renunțat la orice încercări obstrucționiste; și am făcut-o fiindcă după convingerea noastră numai în cazuri foarte excepționale și numai când pe altă cale nu poți să-ți manifestezi nemulțumirea, poți să-ți iei refugiul la astfel de expediente și căi, — și am făcut-o cu toate că guvernul actual prin toate dispozițiile sale ni-a provocat fătș (aprobări în centru) și ne-ar fi scuzat înaintea alegătorilor dacă am fi obstruat, dacă am fi pus piedici în calea dezbaterii tranșacțiilor și a ridicării cvotei. Dar n'am făcut-o. Cu toate că eu cred că dacă partidul nostru s'ar fi alăturat atunci la obstrucția croată, guvernul nu ar fi reușit să vadă aprobate proiectele acele înaintate de 1 Ianuarie, fiindcă deși suntem puțini la număr, totuși nu suntem atât de slabi încât să nu fi putut desfășura o opoziție destul de puternică pentru a împiedeca votarea acelor proiecte înainte de 1 Ianuarie. (Aprobări în centru).

N'am făcut-o, fiindcă avem atâta prevedere și atâta simț pentru interesele vitale ale țării încât să nu împiedecăm votarea unor astfel de legi importante (aprobări); n'am făcut-o, fiindcă știam că datorim țării atâta loialitate încât să ne stăpânim nemulțumirea și să nu aruncăm țara în greutăți și tulburări și mai mari. (Aprobări vii în centru).

C. Brediceanu: Ei nu vor să o recunoască!

A. Vlad. Am făcut-o pe de-o parte pentru a dovedi că afirmația domnilor miniștri și mai ales afirmația domnului ministru de interne că noi n'am avea simț pentru interesele generale și universale ale țării, că nu suntem capabili să supunem necazurile și durerile noastre speciale intereselor generale ale țării, — nu corespunde adevărului; și am făcut-o pentru a nu da îndreptățire morală acuzel că în viitor față de noi și de activitatea noastră va fi nevoie de revizuirea regulamentului.

Și după toate aceste, cari sunt motivele că noi luăm poziție împotriva proiectului? O facem înainte de toate fiindcă pe baza regulamentului revizuit vreți să alcătuiți reforma electorală; aceea reformă electorală pe care noi o primim cu cea mai mare neîncredere, deși dl ministru a declarat că în viitorul parlament partidul nostru ar intra întărit.

Misterul și ceața în care sunt învăluite până acum principiile fundamentale ale proiectului, motivează îndeajuns neîncrederea noastră (aprobări

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul ban al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșata feței, pistruiile, petele de ficat ștoate necurățeniile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László. gyógyszerár — Makó Ujváros —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —

Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

în centru), căci doară nu suntem atât de naivi să credem și să nu putem reduce la valoarea lor reală frazele despre înălțarea grupului naționalist și social-democrat, fiindcă după părerea noastră descrierea acestui tablou primejdia închipuită să voteze revizuirea.

Nu poate să-l acuze nimeni pe dl. ministru de Interne că i-ar zace la inimă interesele naționalităților și deși a spus că ar dori să intre în parlament și socialistii, — eu cred că nu-l putem acuza pe dl. ministru de Interne că i-ar iubi pe socialistii, când faptele sale proprii îl desmint zilnic. Mi-e mare teamă că cu ajutorul regulamentului revizuit dl. ministru de Interne va face să i-se voteze o forma electorală care va asigura puterea stabilă a păturilor de sus; mă tem că prin acest regulament revizuit, sau prin arondarea meșteșugită a cercurilor, sau prin introducerea votului plural va face cu neputință ca totalitatea locuitorilor să fie reprezentată în parlamentul acesta așa cum ar trebui să fie reprezentată după dreptate.

Nu numai dl. ministru de Interne a declarat că vrea, și dorește să asigure puterea păturilor de sus, ci în discursul său de ieri și dl. conte Apponyi Albert a făcut, între altele, declarația (citește): »Cece este în țară, să nu vegeteze, ci să vină aici pe for; și numai de una trebuie să purtăm grijă, anume ca să nu se ridice la preponderanță domnițoarea.« (Va urma).

Vorbirea lui Apponyi.

Din vorbirea lui Apponyi, rostită în ședința dela 27 Februarie a dietei reproducem următoarea parte ce ne privește mai de aproape:

Am observat o oare-care mișcare în cercul stimateștilor mei colegi deputați, când prietenul meu ministrul de Interne — vorbind despre sufragiul universal — a zis, că la tot cazul pe baza votului universal lărgit, vor ajunge în dietă astfel de factori, cari vor sta sau pe baza internaționalismului, sau vor pune interesele altor neamuri mai pe sus de marele interes al națiunii. Când mă gândesc la aceasta, dl. deputați, tresar și mă cutremur (Strigăte din stânga: Așa zău!)

Adevărat, numai că — să fie cu iertare — noi de mulțori am zis și susținem și acum, că nu vom recomanda dietei o astfel de reformă electorală, care să nu asigure neapărat, interesele națiunii maghiare. (Vii aprobări!) Dar pe baza așa de largi nimeni nu poate să o aducă la îndeplinire, dacă nu cumva ar voi să opereze cu astfel de apucături, cari în măsură mai mare deschid calea tuturor acelor elemente, cari se află în țară. Trebuie să ne îngrijim, despre aceea ca acele elemente să nu ajungă nici într'un chip la putere. Dar nici poziția națiunii maghiare, a parlamentului maghiar, nu va fi așa comodă, sau ca să zicem așa, poziția maghiarismului nu va fi așa de ușoară în acest parlament cum a fost în timpul când o parte a naționalităților a stat în pasivitate, când am avut de lucru cu un mic public alegător, cu care am putut opera cu tot felul de mijloace, de cari acum voim să păzim poporul: asta nimeni nu o va trage la îndoială.

Dar, repet din nou — nu face nimic — pentru că experiența ne arată, că elementele cele mai întransigente — aduc de exemplu socialistii din Germania — se schimbă îndată ce nu mai stau izolați în celulele lor conspiratoare, cât timp luptă în for și trebuie să-și măsoare punctul lor pe care se bazează față de acela, cari reprezintă universalitatea națiunii. (Aprobări). Mai înainte greutățile se păreau de neînvinș, dar voiesc numai să spun că prin ce schimbări trec — spre binele amândurora — partidul socialist ajuns deodată în parlament cu partidul popular, pentru că au ce învâță unul dela altul, dacă vin înaintea marelui public, dacă ajung în parlament. (Vii aprobări și aplauze!) Faptul acesta va provoca o situație mai înverșunată și nu va fi nici un mod de scăpare de această aprigă situație.

Nagy György: Prea mult vorbește!

Apponyi Albert: Cine știe dacă nația unguerească n'are oare lipsă de aceasta și că atunci când vedem cu îngrijorare urmările acestei schimbări, cine știe dacă nu mâna binefăcătoare a providenței ne-a adus pe noi mai înainte acolo, de

cât am fi fost noi în stare să ajungem, cine știe dacă nația în aceste timpuri grele nu se întărește din nou și-și recapătă puterea de a conlucra în mod armonios — despre cecece a dat dovadă în timpuri de grea cumpănă — dar durere, s'a moleșit îndată ce împrejurările s'au schimbat spre bine. (Vii aprobări și aplauze!)

Așadar, dacă vor ajunge în dietă — în număr mai mare — astfel de elemente, cari nu țin cont de interesele națiunii, ci vor lucra din punctul lor de vedere, atunci on. camera, se va forma un parlament în care va domni anarhia, un parlament în care ori și ce muncă va fi împiedecată.

Eu nu înțeleg, că față de această perspectivă, față de această luptă crâncenă a națiunii, de ce stați cu mâinile în sân de ce nu o înarmați cu arme de luptă ci crușați întregul arsenal, ca apoi să se poată servi de el în dragă voie dușmanii națiunii. (Vii aprobări, strigăte de să trăiască și aplauze în stânga și în dreapta.)

În momentul ce se lărgeste dreptul de alegere — prin sufragiul universal — trebuie să avem în considerare, ca la alegeri voința națiunii să se manifesteze. Și totuși ceva ne putem răzîma și trebuie să ne răzîmam pe națiune și să nu vorbim așa, ca și când aceste multe milioane, din care l'compusă, ar fi o adunătură lașă și nepuțincoasă, față de care ar putea sta la luptă o mână de oameni ce s'o fericească contra voinței sale. (Vii aprobări la stânga).

Dar, onor. camera, să presupunem că națiunea va s'ajunge într'un moment într'o astfel de situație critică, încât va trebui să trimită în dietă maghiari cari se vor alia cu naționalitățile, atunci, — atunci ce se va întâmpla?

Aceasta majoritate va fi ca o ironie față de națiunea maghiară. Și să știți că o astfel de majoritate va și ajunge în dietă. Bine a zis stimateștilor mei prieten Andrassy Gyula, că situația ce va urma pe baza noului regulament va fi așa fel, că ori și ce luptă între minoritate și majoritate va fi o mare probă de putere morală. Și acum stimateștilor mei colegi, ce părere aveți despre această națiune, despre această țară, dacă credeți, că minoritatea maghiară, va fi mai slabă decât aceea ceată maghiară, trădătoare, al cărei suflet va fi veșnic apăsător de păcatul trădării de patrie? Punând aceste două cete față în față, credeți dl. deputați, că puterea morală și voința de a lupta nu va fi pe partea patrioților maghiari, ci pe partea păcătoșilor? Căci doar aceasta e totală imposibilitate morală și spirituală, aceasta se poate numai imposibilitate matematică. (Adevărat! Așa! Vii aprobări în dreapta și stânga.) Chiar pentru aceea se impune revizuirea regulamentului dietei în chipul cum îl cerem. (Aplauze).

Din România.

Congresul farmaciștilor. Duminică la orele 10 dimineața, farmaciștii din țară s'au întrunit în sala Liedertafel spre a protesta încontra creării unui depozit central de medicamente, care le-ar aduce mari pagube.

Congresul s'a ținut sub prezidenția dlui dr. N. Angelescu, deputat, care a arătat că demersurile făcute până acuma n'au dus la nici un rezultat.

Se hotărăște trimiterea mai multor telegrame.

Ședința s'a ridicat la 11 și jum.

După amiază, la orele 3 și jum., ședința s'a redeschis tot sub prezidenția dlui dr. Angelescu.

Se comunică adunării că comisiunea compusă din dnii senatori Vasiliu (Botoșani), Konya (Iasi), Aurel Scurtu (Olurgiu), Const. Solomon (Găești), Chefneux (Negoești), Nuțu (Pogonele), Werner (Iasi), Timuș (Dorohoi), Bogdan (Severin), Hențescu și Nicolau (București), s'au prezentat dlui secretar general al ministrului de Interne și dlui director general al serviciului sanitar, cari au primit memoriile și au ascultat cu multă bunăvoință plângerile comisiunii.

Se alege comisiunea compusă din dnii dr. Angelescu, Hențescu și Nicolau ca să lucreze cu dl. director general al serviciului sanitar la proiectul pe care îl pregătește dsa.

Ședința se ridică la orele 6 seara.

Din străinătate.

Candidaturile la prezidenția Statelor-Unite. Campania electorală din Statele Unite în vederea prezidenției republicii se urmează cu toată energia.

Pe când Bryan din partidul democrat pare a și fi dobândit 720 de voturi din cele 1.008 de cari dispun delegații democrați pentru candidatul lor la alegerile prezidențiale, adică un număr de voturi mai mult decât indostulător ca să fie ales (trebuiesc numai 672), dl. Taft, în lagărul republican, își urmează seria de meetinguri ca să poată să-și asigure cele 491 voturi necesare ca să fie indicat de partidul său drept candidat la prezidenție.

Totuși, îi mai lipsesc 200 de voturi ca să atingă numărul indispensabil și poziția alegătorilor negri, cari, la sud și chiar în statele îndolnice ale nordului, îi fac un războiu înverșunat, îi crează dificultăți serioase.

Până una-alta însă, s'a produs un nou candidat. E vorba de William Hearst, marele proprietar de ziare ale presei »galbene«, care își pune și el candidatura și care cere ca Convenția națională să numească un candidat pentru prezidenția și pentru vice-prezidenția Statelor-Unite.

La un meeting ținut la Chicago se afirmă că trei sute de delegații reprezentând treizeci și trei de state, s'ar fi declarat gata să susține programul lui Hearst.

Acesta e partizanul ideii de-a da în mâinile poporului puterea guvernamentală și de-a se admite controlarea funcționarilor publici de către alegători.

Aceasta e până în prezent situația electorală în Statele-Unite, care are de scop să dea un ales pentru înalta funcțiune de președinte al republicii.

AVIZ!

Abonenții cari nu și-au achitat abonamentul sunt rugați din nou să binevoiască a trimite numai decât, deoarece administrația va sista după 8 zile trimiterea ziarului pe mai departe acelora, cari nu vor plăti. Ne-am hotărât, că d'aci încolo să nu mai trimitem pe credit. Excepțiune nu putem face cu nimeni.

Administrația ziarului.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 3 Martie n. 1908.

— Alegere de deputat la Tiszahát. Cu moartea deputatului Uray a devenit vacant mandatul dela Tiszahát. Candidați sunt doi: *Máté László* dizident și *Kallós Tivadar* independent. Alegerea a decurs în ordine. Până acum s'au dat 1619 voturi, dintre cari *Máté* a primit 1028 iar *Kallós* 591, alegerea decurge încă.

— »Regele se însoară«. Știrile acestea ziarele maghiare o iau din o foaie din Londra, anume »Sunday Chronicle«. Foaia aceasta dă fotografia atât a regelui cât și a artistei de curte Schratz Katalin și zice, că aceste două persoane vor lega căsătoria morganatică. Se înțelege, foile din Viena desmint această știre. Cei mai mulți zimbesc despre lucrul acesta, dar nici acela, cari știu despre schimbările ce s'au făcut în jurul artistei, — nu cred așa ceva. Anume, regele i-a aranjat o altă locuință în palatul dela Königswarter. Lucrările au costat un milion de coroane — și după știrile din Viena nu Schratz Katalin le va plăti. Într'o parte a palatului — scriu ziarele maghiare — va fi un departament de locuit pentru bărbați.

»Dacă la toate acestea mai adăugăm și aceea, că în Viena se vorbește despre distincțiunea artistei cu titlul de principesă, atunci putem înregistra acele știri romantice, cari se vorbesc despre rege, închele »Függeilenség« dela 3 Martie.

— Dela »România jună«. Demisionând comitetul ales la începutul anului administrativ 1907/8 al societății academice social-liberare »Ro-

mânia Jună» din Viena pentru semestrul al II-lea al acestui an s'a constituit comitetul actual în ședința plenară din 25 Ianuarie 1908 în următorul mod: Președinte: Iancu cav. de Popescul, inginer. Vice-președinte: Alcibiades Căraș, stud. chem. Secretar de externe: Dimitrie Marmeliuc, stud. în lit. Secretar de interne: Constantin Oancea, stud. med. Cassier; Eugeniu cav. de Păunel, stud. în lit. Controlor: Iuliu Br. Docolin, stud. med. Bibliotecar: Isidor Vitencu, stud. geod. Econom: Constantin cav. de Zoppa, stud. iur.

— **Obolul fraților de peste munți.** Duminecă, d. a. la orele 2 s'a aranjat în Teatrul național din Iași un mare festival național, pentru ajutorarea »eroilor țărani« români din Ugra (com. Bihor) condamnați pentru purtarea lor bărbătească în timpul alegerilor dietale din anul 1906.

Festivalul s'a aranjat cu concursul: D-nelor Sofia Teodoreanu, E. Momuleanu și a d-rei Anicuța Cârjă și a d-lor N. Iorga, T. T. Burada, E. Caudella, Lt. Vlăduțu, I. Profir și Al. Zirra. Program: Partea I. 1. »Deșteaptă-te Române« executat de muzica reg. 13 sub conducerea d-lui Ict. Vlăduțu. 2. a) G. Muzicescu: »Doina lui Rațiu«, b) Alb. Cirillo: »Ardeleanca« executate de corul Conservatorului sub conducerea d-nei Sofia Teodoreanu. 3. T. T. Burada: »Rapsodie Românească nr. III« pentru violină exec. de dl T. T. Burada. 4. E. Mezzetti: »Doina din Feeria« »Lucașfărul« executată de dl Al. Zirra. 5. T. T. Burada: »Rapsodie Românească nr. II (Doina Carpaților) pentru violină executat de dl T. T. Burada. 6. a) Ed. Caudella: »Umbra lui Ștefan cel Mare« b) M. Mărgăritescu: »Rapsodie Românească nr. I« executate de muzica reg. 13 sub conducerea dlui Ict. Vlăduțu. Partea II. 1907 poem dramatic în versuri într'un act de dl Vasile Omer Popovici. Rolurile principale vor fi susținute de d-ra Anicuța Cârjă, d-na E. Momuleanu și dl I. Profir. Partea III. Conferința dlui N. Iorga, despre: »Conceptiile politice dominante în epoca contemporană«. Acompanamentele la piano au fost ținute de dl Ed. Caudella. Intre părți a cântat muzica reg. 13 sub conducerea dlui Ict. Vlăduțu.

— **O frumoasă aducere aminte.** Implinindu-se 5 respective 6 ani dela moartea mult regretatilor Silvia dr. P. Barcianu și dr. dl P. Barcianu, neconzolații lor copii dăruiesc din acest trist aniversar și întru veșnica lor odihnă, sumă de 5 cor. la fondul »dr. D. P. Barcianu, pentru ajutorarea călătorilor fără de lucru«, întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«. La acelaș fond au mai dăruit câte 1 cor. și din acelaș incident Ioan Paicu, inv. (Calbor) și as. consist. Victor Tordășanu.

— **Concert.** Aflăm din Lupoj că »Reuniunea română de cântări și muzică din Lugoj« aranjază concert sub dirigința zelosului ei conducător dl Ioan Vidu, în 7 Martie n. a. c.

— **Nebun pe tren.** Cu trenul accelerat de ieri a călătorit dela Budapesta un tânăr ofițer de husari, care s'a purtat foarte neliniștit pe tren iar pe călători l-a băgat în groază. Intre Nagykanizsa și Csáktornya de mai multe ori a voit să sară din tren dar a fost reținut. La Csáktornya însă a izbucnit nebunia și numai cu înșelăciune l'au putut duce la o trăsură și de acolo în spital din Varasd. Se numește Farkas și e locotenent la reg. 6 din Székesfehérvár.

— **Caz de moarte.** Ni-se telefoniază din Prăjești (cercul Boroșsebiș), că notarul Dimitrie Carta de acolo a decedat ieri seara la orele 9.

— **Starea lui Edison.** Conform știrilor mai recente starea lui Edison nu este așa de gravă precum s'a lansat știrea. După operația a doua, care a succes de minune, bolnavul a putut dormi bine. Fratele soției sale dr. Miller a zis, că s'a nu se teamă de complicații deoarece vindecarea lui se poate lua ca sigură. Cu toate acestea, soția și copilul lui veghiază la patul bolnavului.

— **Hotel prăbușit.** În micul oraș din Prusia Göppenstein s'a întâmplat următoarea nenorocire: în urma unei lavine de praf, s'a produs o foarte mare presiune atmosferică, care a nimicit hotelul Lötschberg iar pe cei ce se aflau în hotel anume pe 11 l'a omorât iar pe 12 l-au schilăvit așa, că nu vor mai fi nici când buni. Dar

să lășăm se urmeze telegrama datată din Brig: Când s'a întâmplat nenorocirea 30 erau în sală, și cinau. Un medic cu numele Rozzig când a auzit urletul și a îmbăiașat soția cu care numai de 3 săptămâni s'a căsătorit. El a murit iar soția a primit răni grave, 11 în urma asficiațiunii au murit. Cei mai mulți au primit răni la mâni și la cap, pentru-că toți au ținut mâinile de-aspăra capului voind să se apere. Grinzile hotelului curentul le-a luat cu sine și le-a aruncat ca la 200 metri depărtare într'un riu.

— **Săpun de violece de Parma.** Sub această nume de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu lubesțe mirosul de violece? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuințeze acest săpun, numai ca să-l tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Welsz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

— **Matzky Károly,** cofelar în Arad, recomandă pentru sezonul carnavalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.

Ultime informațiuni.

Incendiul din Constanța. Un violent incendiu s'a declarat Duminecă la 3 d. a. la magazia S. M. R. din portul Constanța.

Materialele aflate acolo au explodat, provocând o panică îngrozitoare.

Dl prefect Sc. Virnav, împreună cu toți membrii autorităților au sosit în grabă la fața locului. S'au luat măsuri ca focul să nu se întindă la rezervoarele cu păcură și la un tren încărcat cu benzină din apropiere.

Atât magazinele S. M. R., cât și acele ale C. F. R., împreună cu dependințele din jurul lor au fost cu desăvârșire distruse de incendiu.

Nu se pot preciza pagubele, se crede totuși că ele sunt foarte mari, aproape un milion.

☛ Focul a fost localizat cu mare greutate.

Concert, petreceri.

— »Reuniunea de cântări și cântări« din Iertof aranjază Concert împreună cu teatru în comuna Vrani la 24 Februar (8 Martie) 1908 în sala ospătării d-lui Pavel Ogrin din Vrani. După producțiune urmează joc. Venitul curat este destinat pe seama fondului Reuniunii. Inceputul la 8 ore seara. Comitetul.

Economie.

Imprumuturi ieftine. Atragem de pe acuma luarea aminte a economilor noștri prășitori de vite asupra târgului de vite cornute de prășilă, împreună cu premii în bani și diplome și ajutorat de stat și de comitatul Sibiu, ce se va ținea la 30 și 31 Martie n. în Sibiu, dela economii își pot procura vite alese de prășilă. Acest târg e căutat de economi din mari depărtări.

În legătură punem în vedere, că subsemnatul comitet central acordă (dă) pentru cumpărători imprumuturi potrivite pe lângă obligațiune și cu 2 cavenți, imprumuturi replătibile în 4 rate semestrale și cu 5 procente interese. Cumpărătorul are să a rete comitetului numele vânzătorului și so-iul vitei de cumpărat. La acordarea imprumuturilor membrii reuniunii au întâietate. Sibiu, 22 Februarie n. 1908. Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«. Pant. Lucaș, prez. Victor Tordășanu, secretar.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta:

Budapesta, 3 Martie 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.)	24.42—24.44
Secară pe Apr.	21.40—21.42
Ovăs pe Apr.	15.98—16.—
Cucuruz pe Mai 1908	13.46—13.48

INCHEEREA la 4 ORE:

Grâu pe Apr.	24.46—24.48
Secară pe Apr.	21.54—21.56
Ovăs pe Apr.	16.04—16.06
Cucuruz pe Mai 1908	13.50—13.52

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
de Tisa — — — —	23 K. 10—24 K. 70 H.
Din comitatul Albei — — — —	23 > 30—24 > 20 >
De Pesta — — — —	22 > 70—24 > 30 >
Bănățesc — — — —	23 > 20—24 > — >
De Bacica — — — —	23 > 40—24 > 15 >
Săcară — — — —	20 > 80—20 > 90 >
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 > —15 > 20 >
> de cvalitatea II — — — —	14 > 80—15 > — >
Ovăs > > I — — — —	16 > 10—16 > 40 >
> > II — — — —	15 > 60—15 > 80 >
Cucuruz vechiu — — — —	— > — > — >
> nou — — — —	13 > 15—13 > 35 >

BIBLIOGRAFIE.

»Economia«, foaie economică ilustrată. Nr. 5 a apărut cu următorul cuprins: Mărțișor, sfaturi pentru luna aceasta; Cartofi de sămănat; Desinfecția grădurilor; Crăparea copitelor la cai; cercetarea stupilor, informațiuni; Varletăți. Foaie apare în Curanbeș, de două ori pe lună, sub redacția magistrului silvanal Alexandru Diaconovitch. Abonamentul pe an 4 cor., pe 1/2 an 2 cor.; un număr 20 fil.; pentru România abonamentul pe an 5 lei.

Pomelnic pentru pomenirea viilor și morților, la liturgii și parastase, legate în pânză 50 fil., în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecesană« și la »Tribuna«.

ANEMIA

o vindecă foarte repede Emulsiunea SCOTT și îndepărtează și slăbiciunea, indispoziția și deprimarea provenite din această boală. Buna reputație ce și-a câștigat-o Emulsiunea SCOTT mai ales în cazuri de anemie se bazează pe aceea, că la prepararea acestui medicament se folosesc cele mai fine materii ce se pot procura cu bani, și care s'au putut descoperi după experiențe de ani îndelungați și mai ales că prin

PREPARAREA

lui SCOTT

aceste materii sunt gustoase și ușor de digerat. Rezultatul acestora e acest preparat a cărui putere nutritivă e neîntrecută.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Administrației.

G. P. Lugoj. Aveți de plătit încă 2 coroane și pe 1907.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor proprietar George Nichin.

FRANZ JOSEF
APA PURGATIVA CEA MAI BUNA DIN
APELE PURGATIVE.

CONVOGARE.

P. T. Domni acționari, cari în prospectele emise pentru înființarea »Banca populară din Dezna societate pe acții« au subscris acții, prin aceasta în sensul prospectului și al §-ului 154 al legii comerciale se convoacă la

adunarea generală de constituire care se va țineă Duminecă în 22 Martie 1908 st. n. d. a. la 1 oră în Dezna, în localul »Déznai népbank részvény-egyesület«.

Programa adunării:

1. Raportul fondatorilor despre subscrierea acțiilor și a plășilor făcute și constatarea acesteia de adunare.

2. Decidere asupra în- sau neînființării societății.

3. Stabilirea statutelor.

4. Raportul fondatorilor conform §-ului 5 din prospect despre denumirea primirei direcțiunii cu mandat de 3 ani.

5. Alegerea comitetului de supraveghiere cu mandat de 1 an.

6. Absolvarea fondatorilor de răspunderea de până acuma conform §-ului 152 din legea comercială.

7. Eventuale propuneri.

Dezna, la 26 Faur 1908.

In numele fondatorilor:
Dr. Ioan Suci m. p.
președinte.

Un bică rassă de »BERN« de 18 luni aflat de apt de comisiunea de prăsilă, se află de vânzare la preotul **IOAN IONESCU** Zsebely. (com. Timiș).

Loc deschis.*)

Referitor la corespondența din Nr. 14 a. c. a »Tribunei« am onoare să vă reflectez următoarele — ca să fie lumină adevărată:

Să scrie despre mine că sunt »Jidov« (ovrei) care mă ocup cu vânzarea hainelor bisericesti și cu icoane. Intr'adevăr da! Dar nu personal, — fără prin oameni români, lipsiți de alte venit.

Mie nu mi-se poate zice că am fost la casa căruiva creștin. Pentru aceea întreb pe pretins scriitorul pamfletului de calomnie, fosta oare la mintea sa normală când au scris? Oare în cine a vrut să lovească, în mine, sau în existența mai multor oameni cinstiți abți de muncă și creștini români — ne știind ce scrie și ce face, — bineînțeles ca ștroman s'a angajat în serviciul unui concurent al meu.

Vă rog, cinstit lector al ziarului oare Retai și Benedek, Hausner etc. din Budapesta. Cine sunt oare?! Nu jidovi, dar bineînțeles cu mai mare vâlfă și reclamă trimet preț-curente pela preoți etc. dar pentru mine ce păcat e că dau și am dat mână de ajutor creștinilor români să-și crească familie etc. — și că mi-am schimbat numele din Kohn în Vaida, fie sigur semicultul ștroman că nu pentru a înșelă — ci pentru a dovedi iubire de patrie. Regret că se află oameni reutăcioși cari întrebuițiază de Instrument câte pe un om ca autorul subscris care abia știe scrie și ceti — iar nu să scrie cuvinte ortografice.

Contra lui V. Cosma autorul articolului am intentat proces de calomnie.

Vajda Elek.

*) Pentru rubrica aceasta redacția nu ia răspunderea.

Un comis român

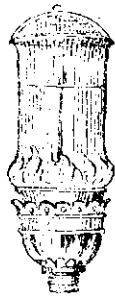
perfect în branșa băcăniei, isteț-inteligent, să cunoască și limbele germâne și maghiare în graiu și scris!

Angajez momentan sub condițiuni favorabile!

Victor Onițiu, comerciant. Sibiu.

Iosif Resch

fabricant de luminări de oară, în **Zombor (Bácska-m).**

Aparat de lampă eternă, G u i o n.

Numai acest aparat e în stare să ardă 7—10 zile fără întrerupere ziua-noaptea cu o lumină frumoasă.

Partile constitutive :: ::
ale aparatului: ::

Sticle admirabile de cristal roșii ca rubinul, albastre, sau verzii

Sticlă de rezervă roșie ca rubinul, albastră sau verde	2-40	Cor.
Filul patent o cutie nr. 0. 1, 2, 3, 4,	2.80	"
Capac preservativ aurit	1.40	"
Pălnie de ulei cu bumbac	—36	"
Aplicație de aramă și lemn	1.20	"
O sticlă de rezervă roșie ca rubinul, albastră sau verde	2-40	"

Uleu de ars excelent:

Cel mai nou preparat pentru lampa Guion, arde admirabil, un klg.	1-20	Cor.
Transportul se face în borcane de sticlă de 25 lit. cu coș preservativ.		
Prețul borcanului de sticlă	4—	Cor.
Prețul coșului preservativ	—80	"
Onorariile cumpărătorilor sunt rugați să păstreze uleiul la loc întunecos că altcum se strică.		

Numai e emigrare!

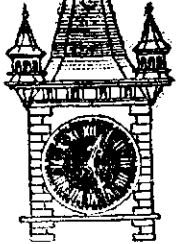
pentru că și la noi poate câștiga ca'n America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă.

Kötögép vállalat, Szeged,
strada Iskola nr. 18.

Ciasornice de turn

construcția cea mai nouă și mai bună

pen-
tru **biserici și școli.**

Se primesc și reparațiile lor pe lângă garanție și prețurile cele mai ieftine.

Budgetul pentru construcție de ciasornice noi se trimite gratuit. —

● Rapoartele stau la dispoziție. ●

Cu stimă:

ADOLF HEMPER

ciasornicar.

Sibiu, Heltaurergasse nr. 2.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director **Z. Szöke Albert** din Panczélceh îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiată l'am primit cu mulțămărită; mi-a făcut o

mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din

coastă, la scrintituri, la dureri de stomach,

de plept și la dureri de foale etc, după o

singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de ghiată** a întrecut D-Tale

toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz)

cu întoarcerea postei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiată.

Atkár

Bander Gábor, măsur

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțămărită, prin cari e

lăudat **spiritul de ghiată.**

Aceste puține specimene dovedesc escelența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimite franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 9 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

DISTINS CU PRIMA DIPLOMĂ.

Szikszy Józseffabricant de instrumente muzicale
Nagyvárad, Nagy Sándor n. 1. (Fő-utca
szarok.)

Recomandă

VIOLINELEfabricație proprie,
precum și alte instrumente, așa
instrumente de suflare
din lemn și alamă,
harmonice, flașnetă, fluere,
ocarine, citere, cimbele.Tot așa primește repararea a tot felul
de instrumente cu prețuri ieftine și
lucrate artistice.

Repararea de orgă mare și harmonium.

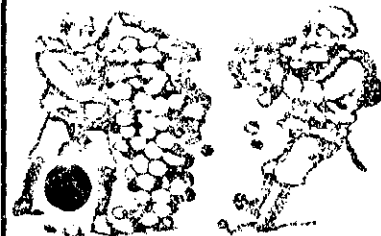
VIND

Oltoiuuri verzi devită cu rădăcină

Ilosă^{ca} portalis, Chaszla alb și
roșu, Oporto, Rizling, Szlan-
kamenka, miia cu 160 cor.

Loză netedă Riparia-

portalis, miia cu 9 cor.

Tei înalți de 3—4 metri
100 bucăți cu 60 cor.**Resch Miklós, Ujvidék.****Oltoiuuri
de
struguri**expediază,
garantând de sol
asortiment bo-gat, care de ani e recunoscut de priuți și cel mai
traine:**Küküllömenti első szőlőoltvány-telep**proprietar: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 23. sz. (Nagyküküllő megye).

Poftji și ceef prețu cuate luate!

Din prețul curent se pot celi scrisori de recuno-
ștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce do-
resc să comande pot cere mai întâiu informațiuni
dela persoanele cunoscute așa verbal ca și înșcriș,
despre încrederea ce pot avea în ferma de sus.

Făină de orez, perii de dinți, cosmetecuri de bărbierit cea mai fină calitate.

RIEDL ÖDÖNfabricant de pepteni și prăvălie de garnituri de
păr pentru dame — săpun, perii, parfum și
mărunțișuri.

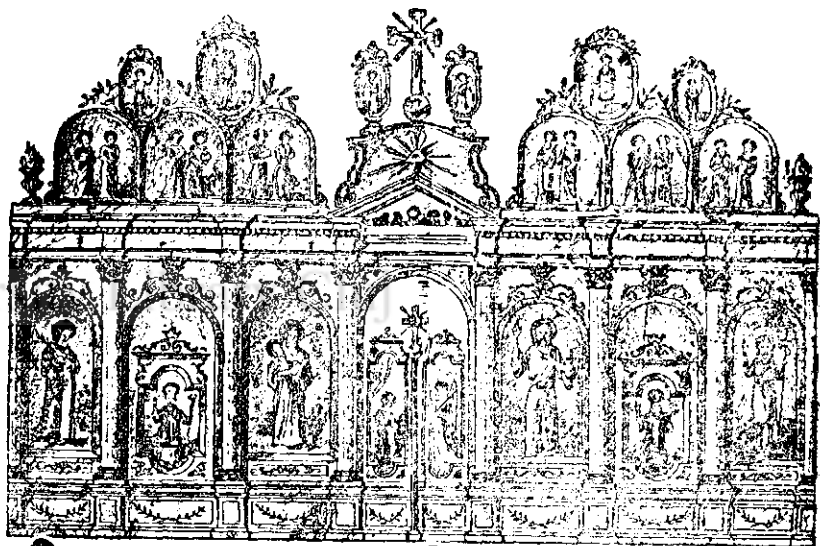
Arad, József főherceg-ut 9. (vis-a-aviz de biserică nouă evanghelică.)

Telefon 572.

Tot felul de lucruri în bransa aceasta, lorgnete de scoi-
că brună și deschisă, os de elefant, de os veritabil de
bivol ș. a. repararea cu prețuri favorabile.Pomadă de mustață, perii de mustață, pușgălițe de mână și portmoneuri, bricege, briciuri
toarfeei, isvorul cel mai ieftin de unde se pot procura.Binoeluri de teatru și termometre, instrumente medicale în
mare asortiment.Ecluzi de mână, sponghii, ștergătoare de picioare și ma-
scări în mare de mână.**Materia de zidit
al veacului al XX-lea.**Nisipul de ciment, pietrii de ciment, fărmituri de
figle de ciment, ciripă, piatră, nisip și pietrulițe**zac ca un capital mort**în multe părți, deși cu ajutorul unor mașini
simple se pot transformă în**BANI GATA!**Cereți gratis și franco un prospect și modeluri,
figle, baloturi și ciripă de casă și se trimite franco
20 de kilograme din materia crudă (nisip sau
pietricele) pentru fabricare de probă, fără spese.Cheltuiala la 1000 buc. cărămizi este 20 cor.
„ „ 1000 „ ciripe preg. „ 42 „
„ „ un balot de cărămizi „ 17 „Se caută re- **Büschitz Mór, Komárom.**
prezentant. **Strube Henrik, Weida.**
Primul reprezentant al fabricii.**SZABÓ SÁNDOR**SCULPOR, AURITOR ȘI MĂESTRU DE ALTARE
SZATMAR, BATHORY-U. 18.

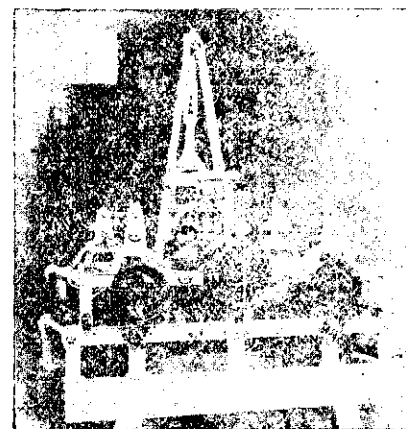
Mă angajez se fac

altare noi, amvoane, morminte sfinte,

Statui sfinte din piatră, lemn sau imitație.

Renovarea lucrurilor vechi o primesc cu prețuri reduse.

Tablourile noi de altare le fac cu ajutorul pietrelor ce-
lebri. În atelierul meu am un depozit de decoruri gata de
biserici și odăi.Mai departe atrag atențiunea onor. preoți să viziteze ateli-
erul meu unde am gata icoane în reliefuri, cari reprezintă
stațiunile lui Hristos pe Golgota.Deseaturi și proiecte trimit gratuit. — Pentru a ușura negocierile mă
duc pe cheltuielile mele ori și unde. — Aurirea se face cu aur Catalin.**Iosif Grábner, Szombathely**Fabrică
Ciasornice de turn,
cari se trag tot la 8 zile,
pentru biserici, case co-
munale, castele și școli;
cu mecanismul cel mai bun
și mai nou și executare so-
lidă. Pentru preoți și e-
pitropi se dau și cu plă-
tirea în rate.Trimit budget și pri-
mesc repararea ciasor-
nicilor de turn.